

«AZƏRBAYCAN» qəzetiñin 1918-ci il 4 oktyabr (Cümə günü) tarixli VI nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

AZƏRBAYCAN

Birinci səneyi-dəvəməyyəsi.

27 zilhicca 1336.
4 təşrin-i-əvvəl sənə 1918.

Gündəlik siyasi, içtimai, ədəbi, iqtisadi türk qəzetəsidir

Məhəlli-idarə:
Bakı, Kolyubakinskaya küçədə
"Azərbaycan" idarəsi.

Telefon nömrə: 6-91.

Tək nüsxəsi 50 qəpik.

Türk və islamlığa müfid məqalələrə
səhifələrimiz açıqdır.

Dərc olunmayan övraq iadə edilməz.

Dərc edilən məqalətin mükafatını
idarə təyin edir.

Abuna şəraitü:
Yanvarın birinədək Bakı üçün 35,
başqa şəhərlərə 42 rubladır.
Bir aylığı Bakıda 12,
başqa şəhərlərə 19 rubladır.

Elan fiati: sətri 2 rubla. Kərratla gedən
elənlər üçün güzəşt edilir.

VERİN ZAVALLILARA

"Vatəsimi bihabibillahi cəmiən
və lətəfərəqə"

Şamaxı və Göyçayda ermənilər tərəfindən yaxılıb-yıxlınan xani-
manları, sənədlər [oçaları], qadın-erkek qurşunla öldürülən,
biçəqlərlə kəsilib doğranın bigünah millətdaşlarını, dün zangın
və dövləti ikan bu gün viranxanalarla iqamətlə bir loğma yavan
əkməyə möhtac buraxılan zavallı qardaşlarımızı düşünür-
müsünüz?

Əgər döşüməyirsiniz, ey biliniz ki, kainatın bəs sənədir
bir-birini böğzəylanın bu an mühüm dövrəsində əsəbiyyət-
qövmiyəsi [dövmünün qeyrətin çəkmək hissə] əllil və ya nöqsən
olun məllətər üçün hayat yoxdur.

Bu günə qədər olduğundan ziyada yarın üçün da Quran-
əzimüşşənnəsini [şəni uça Quranımızın] balada [uyxanda] naqıl
etdiyim əmri-münbi vəchilə [açıq-əşkar əmərkəndikim] matin
bir suradət yekidirinə sənərlərə səyi birliklərinə tamın edəm-
məyan əqəmən [gövmlər] bilsəsə bundan sonra qətiyyən yaşa-
yammayıqadır.

"Əl-mümin iləmümüni kalbünəni yaşuddü bəzuhū bəzə"
haqqıtı-siyasəyisini min üç yüz sənədir qulaqlarımızda çınladan
islamlıyət, bər müssələnin digər müsələməna nisbetini, bir
binanın yekidirinə istinad edən daşlarına bənzətməklə siyaseti-
milliyyəti pək bələr suradət təsvir buyurmuşdur.

Bir divarın bir qəç dasını yixib çıxarmaqla nəsl ki, divar
uyxıllara, milliyətəmizi təşkil edən camaatdan bir qışının
fəlakətindən də əqsəmi-sairənin [digər qışların] haqqıyla
mütəassir olması qədar tabii heç bir şey yoxdur. Şamaxı və
Göyçayda yuxarı evlər, yandırılan xanimanları; kasılıb doğra-
naraq qəvəfiyi-sühədaya [şəhid dəstələrinə] itlihqə edən [qoşulan]
on mələkərə müsələmlər din və millət qardaşları; dün
dövləti ikan bu gün bir loğma əkmək üçün göz yaşlıları dilaən
bədəxtərlər, gövdətlərini təsvir buyurmuşdur.

Allahın inayati ilə Bakı alındı. Və an aläqə düşmənlərimiz
məqəhrə [qəhr olmuş] və razılına bir suradət qəzdi. Millət, min
uy şənə eyni məqsəd uğrunda yekidirinə təqibin yerdə
yatın şəhədəməz avrahini [şəhədərimizin ruhularını] da şəd edər
suradət üstü iki bayram yapıdı.

Bu məsərətlər [sevinclər] içinde, ey Bakı və bütün Qafqaz
Türkləri, ey zəngin müsələmlərlə! Şamaxı və Göyçay zülməzə
qardaşlarımızın da góz yaşlarını təxfifin [yüngüldərdirmək],
uyxım könlüklerini tamir etməlyiz.

Millətimizin bir qışımı ağlarkən, əqsəmi-sairəsinin [digər
qışların] bila-təessür [mütəassir olmadan] gülümsəmək xeyirlər
bir istiqbala dalət edəmməz. Binalleyh [ona görə də], agər həyat
və istiqlala talib li mütəħəbb [layiq] işinəz, Şamaxı və Göyçay
zülməzələrindən və Erəmanından qışman öldürülərək, qışmanın
də fərər suratlı hayatlarını qurtara bilərək sayəyi-üyvəvətinizə
ilticə edən [qardaşlığınızın kölgəsinə panah gətirən] sair din və
millət qardaşlarımızı kiseyi-müvəvətin [yardım kəsəsinə, cibinizi]
açımız, onlara lazımi dəcədən ianalar verin, cünki siz onlara
versanız, Allah da siza verər.

İştə, haydi, qardaşlar, verin zavalliları.

Əl-mücahid fi-səbilillah
[Allah yolunda cəhd edən]
Bakı,
2/10/34
(2 oktyabr 1918)

BAKİ XƏBƏRLƏRİ

2-3 gündən sonra telegraf ilə telefon açılır.

Alman Heyəti-mürəkkəsəsi şəhərimizdə

3 gün əvvəl xüsusi qatar ilə Tiflisdən şəhərimizə Almaniya
dövləti Heyəti-mürəkkəsəsi [Şəlahiyyətli heyəti] varid oldu.
Heyətin sadri, sabiq Türkəi işləri islah etmək üçün
Almaniyadən dəvət edilmiş məşhur harbi mütəxəssis general fon
der Qolts paşının məxdumu [oğlu] Baron fon der Qoltsdur.
Mumailiyət [ədi çəkiliş şəxsi] Azərbaycan Hökuməti nəzdində
mürəkkəsədir [Şəlahiyyətli nümayandadır].

Srağagün axşam Almaniya Hökuməti heyəti Heyəti-Vükənləni
[Nazırəli Kabinetini] "Metropol"da ziyarət etmişlər. Alman heyəti
Baş vəzir Fatali xan, Maarrif naziri Nəsib bəy, Daxiliyyə naziri
Behbəd xan və Maliyyə naziri Əbdüləli bəy qəbul etmişlər və
qonaqlar üçün süfrə açmışlar. Almanıya ilə yeni təşəkkül etmiş
Azərbaycan dövləti arasında müsəbatı-samiməna yapılması
xüsusunda bir çox nitqlər irad olunmuşdur. Nitqlərinin birində¹
baron həzərəti söyləmişdir ki, onun padəriniñ [atəsimin] türklər
və bəlumlu [ümümdəmə] müsələmlərə olan hissəyyatı-dostanı
Almanıya dövləti nəzərə alıb, onu cəbhədən çağırıb
Qafqaziyyəyə göndərmişdir. Təbii ki, padərinin hissəyyatını baron
həzərətləri öz qəlbində bəsləməkdə davam edəcəkdir.

Gürçü heyəti
Srağagün gürçü Heyəti-mürəkkəsəsi [Şəlahiyyətli heyəti] Knay
Maqəlov təhiti-sədarətində [başçılığı altında] Azərbaycan Heyəti-
Vükənləni [Nazırəli Kabinetinə] ziyarət etmişlər. Alman heyəti
Baş vəzir Fatali xan, Maarrif naziri Nəsib bəy, Daxiliyyə naziri
Behbəd xan və Maliyyə naziri Əbdüləli bəy qəbul etmişlər və
qonaqlar üçün süfrə açmışlar. Almanıya ilə yeni təşəkkül etmiş
Azərbaycan dövləti arasında müsəbatı-samiməna yapılması
xüsusunda bir çox nitqlər irad olunmuşdur. Nitqlərinin birində¹
baron həzərəti söyləmişdir ki, onun padəriniñ [atəsimin] türklər
və bəlumlu [ümümdəmə] müsələmlərə olan hissəyyatı-dostanı
Almanıya dövləti nəzərə alıb, onu cəbhədən çağırıb
Qafqaziyyəyə göndərmişdir. Təbii ki, padərinin hissəyyatını baron
həzərətləri öz qəlbində bəsləməkdə davam edəcəkdir.

Rusların istidəsi [xahiş]
Srağagün axşam hökumət ricali [xadimləri] nəzdində dava
[məhkəmə] vəkili Smirnov canabalarının tahti-rayasəti ilə [sadriyi
altından] bir rus heyəti galib, Şamaxı uyezdindən qaçmış malakan-
ların öz yeriñə getməyinə icazə istəmiş. Hökumət buna razi
olmuş, bu şartla ki, evvəla, sabiqdə müsələmlərə qarət
edilmiş məllər sahiblərinə qaytarılmışdır. Rusların
evsiz yeriñə onlara müsələmlərə onlar özərinin yanında yer
verilmişdir.

Qarabağ əşyançılarının yumşalması
Şayiata [şayialarla] görə, Qarabağda əşyan edən erməni
əşqiyası [quldurları] Türk Komandanlığı nəzdində gəlib aman
istəmişlər və təslim olmalarına riziləq izhər etmişlər. Andranik isə
irəvan tərəfə qəçmişdir.

Lənkərana göndərilən heyət
Bir neçə gün əvvəl Lənkəran əşyançılarıyla danışğa girişmək
üzün Bakıdan göndərilən rus heyəti şayiata görə hələlik
Salyandadır.

BAKI XƏBƏRLƏRİ

Bu gün cüma günü "Mikado" teatrosunda (Malakan bağıının müqabilində) Hacıbəyov
Bəradərləri teatro dəstəsi tərəfindən mövqeyi-tamaşa yoxulacaqdır:

"Arşın mal alan"

Operetta, 4 pərdədə.

Əsəri Üzeyir bəy Hacıbəyov.

İştirak edənlər: Mahru, Münəvvər, Nina xanımlar. Ələkbər Hüseynzadə, Qəmərlinski, Anatollu və qeyrilər.

Soltan bəyin rolunu Ələkbər Hüseynzadə ifa edəcəkdir.

Böyük müsiki dəstəsi Müslüm bəyin təhti-idarəsində [idarəsi altında].

Tamaşa saat 5-də başlanacaqdır. Biletlər "Mikado" teatrosunda satılmaqdadır.

Biletlər türk zabitanına 75 faizlə satılacaq və əsgərə təxəs [edilmiş] mövqelər də məccanən [pulsuz] olacaqdır.
İxtar [xəbərdarlıq]: Birinci cərgə sandalyaları əziz qonaqlarımızın turk zabitanına və hökumət məmurlarına
həsr etdiyimizə görə, həman cərgə biletləri satılmayacaqdır.

Şənbə günü həman teatrodə Üzeyir bəyin

"O olmasın bu olsun"

nam gülməli əsəri mövqeyi-tamaşa yoxulacaqdır.

Yekşənba günü da yenə:

"Arşın mal alan"

Sabiqdə Gəncədə rus dilində nəşr olunan "Azərbaycan" qəzetəsi şənbə günündən etibarən
Bakıda nəşr olunmağa başlayacaqdır.

Ünvan: Bakı, Kolyubakinskaya küçədə, "Azərbaycan" idarəsi.

Tək nüsxəsi 60 qəpikdir.

BAKİ SƏHƏRİ VƏ ƏTRAFI ƏHALİSİNƏ ELANI-RƏSMİ

1 - Bəzi başipozuq əşqiyyə [quldurlar] və əşərənin [yaramaz-
ların] əgəri-xüsusiyyələri [şəxsi məqsədləri] uğrunda kəndi-
kəndilərinə məmər süsə verərək, gecə və yəgündürlər bəzi er-
əməni ailələrinə bilmüraciə filan və ya filan adının polis müfəttişini
və ya qradanəqalnik tərəfindən tələb edildiyindən bəhsələ,
kəndlərinə götürdürləri və ya götürmək istədikləri xəber alın-
mışdır.

2 - Əhali ümuman bilməlidir ki, hökumətə kəndlərinə
lütum görülən hər hansı adamı gecə aramaya lütum yoxdur;
hökumət istədiyi töftüsi gündüz yapan. Binalleyh, gecə bula yolda
müraciət vüqudunda ilk tədbir olmaq üzrə hadisəni dərhal an
yaxın polis mərkəzini xəber verməli və gündüzləri 25-80 nö-
mərəli, gecələri nisfələyindən [gecə yarısından] sonra üçün 44-66
polis müfəttişliyinə telefon etməlidir.

3 - Polis vəzifəlinin [xadimlərinin] başipozuqlarla əlaqası
olmadığından, hüviyyət [şəxsiyyətini] və sıfati-rəsmiyəsini
[rəsmi kimliyini] uniformasıyla olmazsa belə, övraqı-rə-
səməyyəsiyla [rəsmi sanadları ilə] isbat edəməyən heç bir kim-
səyə ahali etibar və tabayıyət [tabeçilik] etməməli və vüquunda
[baş verdiğinde] bərvəchimərəz [deyildiyi şaxilda] polisə ixbar-
keyfiyyət olunmalıdır [hadisə xəber verilməlidir].

4 - Tərəfimizdən siddəti taqip edilmələr olduqlarından er-
ve ya gecə yaxalanacaq bu məslişləri [bu kim /şaxs] bilən-
lərin lütən müfəttişliyi xəbar etməsi və bilib da salamatı-ümü-
miyyət əleyhində bunları kətm edənlərin [gizlədənlərin] faili-

məstərək ədd edilərək [cincət ortaşı hesab edilərək] ən şədidi
[siddəti] cazaya məruz qalacaqları əhəmiyyətli elan olunur.

2/10/34
Azərbaycan Polis müfəttigisi-
ümumisi Bəhəddin

DAXİLİYYƏ NƏZARƏTİNDƏN ƏMR

Nömrə 2

Bu gündən etibarən, avtomobil, at və arabalardan istifadə
edə bilmək üçün hökumət dairələrindən vəsiqə almaq lazımlı
galınır. Fəqət bu əsər sahibləri ancaq Bələdiyyə idarəsindən
icab edəkən şəhadətnamə almaları vacibdir.

Nömrə 3

Bütün Qafqaziyyada, xüsusilə Azərbaycanda hökumətə
olmış xitələr günlərində damıryolları əşyəsinin bir çox qismi
damıryolları mənətiqinə [məntaqələrinə] yaxın bulunan köylər
əhalisi tərəfindən qarət edilmişdir.

Fəqət məvə

